

Krop som i Dehlenschlägers lille Fingert. Jeg veed godt, at det har Hævd baade her og i andre Lande at prise Virgil, men det beror paa, at man kan endel Citater af ham udenad, som man bruger ved forskjellige Leiligheder. Saadanne Citater gjøre godt, selv om de skrive sig fra Crasimus Montanus saaledes som det, det ærede Medlem for Nørresundby nylig kom med. Men naar jeg seer bort deraf, kan jeg ikke begribe, hvorledes nogen dansk Dreng skulde have Fornøjelse af at læse Virgil. Jeg vil paa Grund af min egen personlige Erfaring og de Erfaringer, jeg har høstet ved Samtaler med Andre, hævde, at det ingenlunde er Tilfældet. Det er dog paa ingen Maade Virgil, der er den mest læste Forfatter, nei, det er Cicero, en romersk Retslærd af anden Rang. Skulde det være en Mand, som særlig egner sig til at give de danske Drengene en stærk Impuls i aandelig Retning? Jeg seer godt, at det bestandig hævdes, men at det blot nogenlunde skal kunne hævdes med Sandhed, forstaar jeg ikke. Ærede Medlemmer her i Salen, som ikke kjende til Forholdet, ville meget vanskeligt kunne danne sig en Forestilling derom; men det svarer omtrent til, hvis man f. Ex. udvalgte et Par af de bedste Lærere fra Rigsdagen og Spøisteret, indbandt dem sammen, og gav dem ud som en dansk Læsebog. Det er i Virkeligheden Tilfældet, kun at dette sidste vilde være langt bedre, thi her vilde man dog kunne oplyse Drengene om, under hvilke Omstændigheder, hvilke Forhold disse Lærere ere frembragte, de vilde kunne lære de Mand at kjende, som havde talt, men med Hensyn til de latinske Lærere er der jo neppe nogen Lærd, der veed, under hvilke Forhold de ere frembragte, eller hvad Striden egentlig dreier sig om. Institutt studerer man i Skolerne Retslærd, hvis Indhold, Stof og Gjenstand er ganske ukjendt for Drengene. Saa lærer man Sproget, dette Sprog, som jeg ikke veed, hvad man senere skal bruge til; men det skal jeg komme til bagefter. Det andet Sprog, man lærer, er altsaa Græsk. Det stiller Forholdet sig anderledes. Der er det saa, at den Literatur, som dette Sprog eier, er meget rig og ogsaa paa mange Steder ved sin Skønhed meget egnet til at gjøres til Gjenstand for Undervisningen, saaledes at Drengene blive bekendte dermed; men der er Sagen den, at i Virkeligheden blive de aldrig bekendte med denne Literatur; der er ikke Tale om, at de lære nogen af de Forfattere at kjende, paa hvilke det kommer an. Thi hvad de største angaar, Tragikerne, ere de meget for vanskelige til, at nogen Dreng kan give sig af dermed, og hvor det er flet — det er flet i enkelte Skoler — har Undervisningsinspektionen udtalt sig derimod. Den Digter, man gjør dem bekendt med, er Homer, og der vil jeg vove at udtale, at saa Digtere kunne være mere uheldige for Drengene til at faae æsthetiisk Nydelse af end Homer. Til at forstaa en Digter med hans

Naivitet og Grandiositet kræves meget stor literær Sands selv hos en voksen og udviklet Mand, saa jeg forstaar virkelig ikke, hvorledes han skulde egne sig til Læsning for Drengene, og jeg tror heller ikke — jeg tør naturligvis ikke bestemt paastaa det —, at Drengene i Virkeligheden nogeninde kunne komme til, ogsaa paa Grund af den sproglige Vanskelighed, at læse Homer med virkelig Fornøjelse. Nei, de uheldige Drengene sidde og terpe Latin og Græsk uden nogetsomhelst virkelig aandeligt Udbytte, kun en lille Smule sproglig Uddannelse, som de slet ikke benytte i Fremtiden, thi, uden at ville gaa ind paa den rent materielle Nytte af disse Sprog, vil jeg blot tillade mig at sige et Par Ord om den Nytte, de senere burde have som Dannelsesmidler. Hvad angaar Latin, kan den ikke bringe en saadan Nytte, thi Ingen falder paa som Student at give sig af med at læse de latinske Forfattere, fordi der næsten ingen af dem er, som en almindelig dansk Student vil føle sig opfordret til at læse for sin Fornøjelse. Og hvad Græsk angaar, er Sproget saa vanskeligt og Studenterne kunne saa lidt af det, at de allerede af den Grund ikke læse det. Jeg har set, at det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) under Forhandlingerne i 1871 udtalte, at en Dr. phil. havde fortalt ham, at naar man havde været Student i 9—10 Aar, havde man glemt alt sit Græsk; men den Doktor maa ganske have glemt, hvorledes det i Virkeligheden forholder sig. Hvis han havde sagt, at efter Skoleferien, efter at Examen er forbi, havde Studenterne glemt deres Græsk, havde han været langt nærmere ved Sandheden (Munterhed). Ja, dette er absolut vist; men for ikke at tage det altfor strengt, vil jeg sige, at efter 1—2 Aars Forløb har man glemt saa meget af sin Græsk, at man ingenlunde føler sig kaldet til at forny sine Studier deri, med mindre man er Filolog, og naar man som saadan skal beskæftige sig dermed — jeg kan tale med af Erfaring — tager det at lære en Tragedie to Semestre, to Halvaar, ved Universitetet. Man var med Madsvig, den bedste Lærer, som man kunde have, to Semestre om at komme igennem en græsk Tragedie. Jeg kan godt forstaa, at Skolemænd, Rektorer og flige Folk, som have beskæftiget sig indgaaende med den latinske og græske Literatur og i det Hele have drevet et indgribende Studium deraf, i høi Grad føle sig tiltalte af den Mand, der gaar igennem disse Forfatters Værker. Det er jo klart, at overhovedet Alt, hvad man beskæftiger sig grundigt med, finder man interessant, man interesserer sig for og faar den Ting kjær, som man studerer. Fremdeles fremkalder Studiet af disse Sprog naturligvis Billeder af Tilstande, som ere i høi Grad sængslende. Det er klart, at det, at blive bekendt med den græske Literaturs Skønhed, hele det romerske Livs Storhed, nota bene naar man virkelig kommer ind deri,